

Izhaja vsak petek opoldne.

Naslov: Trst-Trieste
Casella Centro 37

ali pa: via Imbriani 9/III.

Izdaja: konsorcij Malega lista

MALI LIST

TEDNIK ZA NOVKE IN POUK

Štane: ena številka 25 stotink.

C. C. F. Kdo leto 10 lir
a knjizica (Dr. Puntar) 10
LJUBLJANA (JUGOSLAVIJA)

Odg. urednik Ivan Presel

Mali koledar.

Petek, 27. novembra: Virgilij, Ahacij.
— Sobota, 28.: Eberhard. — Nedelja, 29.:
Saturnin. — Ponedeljek, 30.: apostol An-
drej, Justina. — Torek, 1. decembra:
Natalija. — Sreda, 2.: Bibijana, Pavlina.
— Četrtek, 3.: Frančišek Ksaver. — Pe-
tek, 4.: Barbara, Peter Zlatorek.

MALE NOVICE

Naročnikom in bralcem.

Veliko naročnikov se pritožuje, kje so ostale nekatere številke Malega lista. Kdor se ne ve, naj izve vnovič, da je Prefektura zaplenila št. 44. in št. 45. Torej ni naša krivda, ako niso prišle. Ste- dečo št. 46. so zadrževali na pošti pet dni. Med tem so novice zastarale in mnogi trgovci so nam vrnil kar cel paket nazaj, ker niso imeli upanja, da bi kaj prodali. Tudi tukaj ni naša kriv- da. Pisali nismo nič takega, kar bi oblast mogla zapleniti, zato so iznašli drugo sredstvo. Uprava Malega lista ima občutno škodo, katere nam ne bo g. pre- fekt povrnil. Bralce pa prosimo, naj nam v težkih dneh zvesti ostanejo in naj z nami vred potrpežljivo čakajo boljših časov.

Delo slovenskih poslancev.

Poslanec Wilfan je bil v Zenevi, kjer je vodil zborovanje zastopnikov manjšin. Ko se je vrnil, je interveniral pri tržaški prefekturi v raznih upravnih zadevah: Ko je bil nameravan, a preprečen atentat na ministrskega predsednika Mussolini- ja, je poslal poslanec Wilfan ministru brzojavko, v kateri mu je izrazil prisrčne častitke, da je bil smrti obvarovan. — Po- slanec Jože Srebrnič v Solkanu ima smol- lo, ali pa srečo, kakor se vzame. Še ved- no ima za sabo, kamor gre, noč in dan, policaje, ki imajo nalogo, da zasledujejo, ali dela kaj boljševiske propagande. Ko je tri dni zaporedoma dež bil, se je ne- ko popoldne 4 ure neprenehoma z dežni- kom v roki sprehajal po cesti; policaja pa za njim. Drugi dan je šel v najhujšem dežju s tovarišem na polje. Sedla sta na kamen in pod dežnikom sta karte igrala. Dva policaja sta pa ves čas bila 30 m da- leč, vedno v dežju. Jože je torej precej »dešpeten«. — Poslanec Besednjak se je tudi vrnil iz Zeneve, kjer je imel zname- niti govor. Sedaj je v Gorici, kjer se peča z delom za Kmečko delavske zveze.

Dr. Korošec o pogodbi v Locarnu.

Belgrajske «Novosti» so prinesle razgo- vor z voditeljem Slovencev dr.jem Ko- rošcem. O znameniti pogodbi, ki so jo sklenile nedavno zapadne države v Lo- carnu, izrekel je dr. Korošec sledeče be- sede: «Lokarnski pakt je zveza Zlate internacionale (t. j. kapitalizma, op. ur.) proti Rdeči internacionali, ki jo pred- stavlja Rusija. Nisem komunist, toda An- gliji ne leži na srcu borba proti komuni- zmu, ampak boj proti ruskemu vplivu v Aziji. Po mojem mnenju ni prav, če se mi (Korošec govori o Jugoslaviji, op. ur.) danes oddaljujemo od ruskega naroda. To je napaka za Evropo in za Balkan».

EDINO PRAVA POT!

Naš prijatelj Virgilij Šček ne bo odgo- varjal na neštete izpade «Edinosti», am- pa se je zato obrnil na «Zbor svečnikov» s prošnjo, da strogo in natanko preišče vsa zadeva ter izreče svojo sodbo. Ko bo stvar končana, bomo rezultat priobčili.

Smrt kraljice.

Umrla je mati angleškega kralja, kra- ljica Aleksandra. Tudi v Italiji je dolo- čeno 14 dnevno uradno žalovanje. Zato vise z uradnih poslopij zastave na pol droga.

Kako je policijski pes našel zločinca

V soboto zvečer 21. t. m. se je zgodil strašen zločin v Vašah pri Medvodah na Gorenjskem. Žrtev je bila odrasla dekle Angela Kopačeva. O dogodku poročajo časopisi sledeče:

SESTRA SE VRNE IZ LJUBLJANE.

Mlajša hčerka Kopačeva, posestnika iz Vaš pri Medvodah, je bila v soboto v Ljubljani, kjer je imela različne oprav- ke in se je vrnila še le zvečer okoli osmih domov. Ko je prišla domov, je stopila naj- prej k svojemu očetu, ki je star 66 let in je že delj časa težko bolan ter leži tako- rekoč na smrtni postelji. Možu so po izja- vi zdravnikov dnevi življenja že odmerje- ni. Vprašala je očeta, kje je njena sestra Angela. Čudno se ji je namreč zdelo, da je ni našla doma pri očetu ali vsaj v kuhin- ji pri kuhinji. Oče ji je odgovoril, da ni dolgo tega, kar je bila še pri njem in da mu ni prav nič omenila, da kam gre. Morda je skočila k sosedu. Šla jo je iskat in klicala Angelo, toda zaman! Nazadnje je hotela stopiti še v hlev, če ni morda pri živini in je ne čuje.

V HLEVU JE NEKAJ GROZNEGA.

Ko je hotela odpreti priprta vrata, je začutila, da so od znotraj z neko stvarjo podstavljena. Vdrla je s silo in stopila v hlev. Poklicala je sestro na pragu, toda ni dobila nobenega odgovora. Ko pa je pogledala malo okrog sebe je zagledala v pol svitlobi, da moli sestrina roka izza kupčka stelje. Prestrašena je odskočila in je sluteč, da se je zgodilo nekaj straš- nega, takoj poklicala sosedo, da pogleda- jo, kaj se je pripetilo. Ko so prišli sosedje pogledat, kaj se je zgodilo pri Kopačevih, so našli Angelo Kopačevo v mlakuži krvi z razbito glavo mrtve na tleh. Pri vratih pa so našli precej debel, okrog 1 meter dolg kol, s katerim je storilec pobil svo- jo žrtev in nato z njim podprl vrata. Sko- ro cel kol je bil popolnoma okrvavljen. — Tako so ugotovili, da je postalo dekle ž- tev zavrtnega morilca, ki je je počakal v hlevu ali pa je stopil za njo, kjer je iz- vršil svoj strašni zločin.

IZSOLAN PES NA DELU.

Ljubljanska policija je takoj po urad- nem ogledu odredila natančno preiskavo na licu mesta in pa zasledovanje moril- ca. Pri tem se je poslužila tudi hudega policijskega psa, katerega jim je dal na razpolago neki ljubljanski veleindustrija- lec. Najprej so ugotovili, da je zapustil zločinca po svojem krvavem zločinu, ki skoro nima primere v naši kroniki po-

Volitve na Češkem.

Kolikor je doslej znano, bodo razne češke stranke v novem državnem zboru imele sledeče število poslancev (v okle- paju je število, ki so ga imele poprej):

- Republikanski agrarci 42 (42).
- Komunisti 42 (27).
- Ljudska stranka 30 (21).
- Češki narodni socialisti 27 (27).
- Češki socialni demokrati 30 (52).
- Češki narodni demokrati 12 (22).
- Češka obrtna stranka 12 (6).
- Hlinkova stranka 25 (12).
- Nemški agrarci 19 (13).
- Nemški socialni demokrati 19 (30).
- Nemški nacionalci 10 (10).
- Nemški krščanski socialisti 7 (5).
- Razne madžarske stranke 10 (9).

Na krščanskem temelju slone tri stranke: Ljudska stranka, ki deluje med

dobnih zločinov in umorov, hlev skozi stranska vrata. Najprej je seveda podprl s kijem, s katerim je pobil svojo žrtev, glavna hlevna vrata. Skozi stranska vr- ta je vdrl nato v listnjak in iz tega skozi neko luknjo iz hleva na prosto. Na celi poti se poznajo tako na tleh kakor tudi na vratih in stenah veliki krvavi madeži. Ko so pripeljali psa na sled kjer je mo- rilec zapustil hlev, je ta takoj sled sprejel in postal silno razburjen in hud tako, da mu ni upal nihče v bližino. Pes je šel ta- koj po sledi in sicer iz listnjaka naravnost k vodi. Sledil je jako dobro, posebno če se še vpoštava dejstvo, da je bil ta kos zemlje že precej prehojen in da se je vr- šilo zasledovanje še le po dvajsetih urah po umoru. Tam se je zločinca mudil delj časa, ker se pozna več stopinj na tem me- stu. Gotovo si je tam umival okrvavljene roke in obraz. Od tod je šel pes po sledi dalje in je peljal zasledovalca naravnost v hišo aretiranega osumljenca! Naši so pri njem popolnoma okrvavljeno zavr- tnico, obleko in čevlje. Pes se je tako za- gnal proti njemu, da so ga le s težavo od- trgali od njega, ker bi ga bil drugače go- tovo raztrgal, ker je zelo močan in hud in je bil silno razdražen. Pobrli so nje- go okrvavljeno obleko, zavrtnico in čev- lje in so ga prepeljali v preiskovalni za- por v Ljubljano.

SOSEDOV SIN.

Jako važno je tudi za ugotovitev storil- ca dejstvo, katero je ugotovil policijski preiskovalni uradnik. V bližnji gostilni je namreč izvedel, da je prišel tja storilec kmalu ali pa takoj po dejanju. Bil je sil- no razburjen in je tiščal v roki popolno- ma okrvavljen žepni robec. Na vpraša- nje, kaj se mu je zgodilo, je trdil, da se mu je vtila kri iz nosa, in da že delj časa krvavi. Nato pa je ves prepaden takoj zo- pet odšel. Sumijo, da je prišel takoj od vode, kjer se je izpiral v gostilno, zato da bi izbrisal za sabo sled in da bi mo- gel dokazati, da je bil ob času zločina v gostilni in ne pri Kopačevih.

Osumljeni aretiranec je sosedov sin, ki se peča tudi z mešetarijo. Pri aretaciji, kakor tudi še sedaj pri preiskavi, pa od- ločno zanika umor in trdi, da takrat ni bil pri Kopačevih in se je okrvavil le vsled hude krvavitve iz nosu. Pravi, da se mu je vdrla kri tako močno, da je bil uverjen, da mu je počila žila in se je bal da bo popolnoma izkrvavel.

Dosedaj je toliko ugotovljeno, preiska- va pa se seveda nadaljuje.

Čehi, Hinkova avtonomistična stranka, ki deluje med Slovaki, ter krščanski so- cialisti med Nemci. Vse te tri stranke so iz volilnega boja izšle povečane in okrepljene. Tudi komunisti so se zelo pomnožili. Socialni demokratje in na- rodni demokratje so pa veliko izgubili.

Francoska vlada padla.

Nenadoma je prišla vest iz Pariza, da je Painlevé-jeva vlada padla. Spotaknila se je ob finančnih težavah.

Koliko je star Pašič?

Dne 19. decembra l. 1845. je bil rojen. Ima torej 80 let. Njegovo 80 letnico bodo slovesno obhajali.

Radič je postal minister.

Po dolgem času je vodja hrvaške se- ljačke stranke Stefan Radič vstopil v Pašičevo vlado kot minister šolstva. Hrvatje imajo sedaj pet ministrov.

MIHEC: Poskusiva srčno, če prideva skozi.
JAKEC: Po hudih klancih se težko vozi.

Pozdravi iz Orvieta.

Slovenski fantje od 70. polka pehote pozdravljajo domače kraje in ljudi, pa tudi «Mali list» in vse, kateri ga berejo. Poljšak Anton, Gorenje pri Postojni; Roje Andrej Praproče pri Podgorju; Radoj- kovič Evgen, Antonac Ivan, Miškulin Mi- ho, Reka.

Kdor ima, naj se javi.

Podpisano išče na posodo ali v nakup knjižico «Catechismus ali poduzhenie eniga christiana u tih narbel potrebnih shtukih te kershanske vere. Spisal Paulus Fr. Claphse. Tomajski fajmoshter 1743. - Kat. tiskovno društvo v Gorici».

BELEŽKE.

Dostojen list je «Edinost». V številki z dne 20. novembra rabi takele izraze: «Bolni, patološki možgani», «do skraj- nosti pokvarjena duša», «epileptični po- javi», «nebrzdani zverinski nagoni» itd. itd. Tu se lahko vsak Slovenec nauči zmerjanja.

Namen povejte! Svobodomiselno časo- pisje vseh stopenj tu in onstran meje tuli v zboru proti «Malemu listu». To organizirano tuljenje ni brez nekega do- ločenega namena. Ali ne bi gospoda bla- govola povedati, kateri je ta namen, oziroma kateri so ti posebni nameni? Va- še vpitje si lahko zelo okrajšate, kar po- vejte, kaj bi radi. To bo slovenski javno- sti vse bolj zjemljivo, kakor dolgi član- ki samega zmerjanja.

Okrajšano postopanje. «Edinost» pravi, da za malolistarje «nikakor ne more naj- ti pravega izraza». Kar pike je postavila, sedaj pa beri, kar hočeš. — Ljuba tetka, prihodnjič, kar cel list napolni s pikami: tebi bo delo okrajšano, Tržačani bodo pa kar po svoje zafiskali po tistih pikah, ka- kor pevci po notah. Druge škode pa tako ne bo.

Gospodu Slaviku. Ukažite urednikom pri «Edinosti», naj puste mrtve v miru. Če ta opomin ne bo zalegal, bomo pole- mična sredstva našega dnevnika primer- no osvetlili. Torej, kakor vam drago, go- spod doktor!

Tiskovna pomota. «Sram nas je», piše «Edinost». To je le pogrešek; zapisati je hotela: «Strah nas je!»

Ko bi imeli Narodni svet, bi sedanji spor bil kmalu razčiščen. Mi si ga želi- mo, edinjaši se ga boje, ker bi morali po preiskavi, ki bi jo naredil Narodni svet, svoje obdolžitve preklicati.

Resnična beseda. «Kakor hitro začne beseda materina umirati, peša tudi že narodna slava in moč naroda». Te be- sede je zapisal škof Anton Martin Slomšek.

Mali list v vsako hišo, v vsako slovensko družino!

Poštenim Slovencem

«Edinost» z dne 19. novembra je objavila nenavadno dolg in čez poprečno mero silovit napad proti Malemu listu ter proti osebam, ki so in ki niso z njim v zvezi. Ljudem, kateri hočejo samostojno misliti, smo dolžni nekaj pojasniti:

Slovenski dnevnik, kateri si lasti izključno vso časnikarsko resnost in narodno mišljenje, tudi v gori označenem članku ne piše trezno in možato. Evo dokaza!

Kdo je usmiljen?

Ko je bila zvečer 5. novembra opustošena tiskarna «Edinosti», je vse Slovence brez razlike vere in politike pretreslo in užalilo. Tudi tržaško meščanstvo italijanske narodnosti je obsojalo tisti čin brezumnega nasilja, «Mali list», ki je bil ravno poprej dvakrat zaporedoma zaplenjen, je bil prisiljen, da se je v svoji številki z dne 13. novembra omejil na golo poročilo o dogodkih, ni si pa upal izreči tega, kar je bilo vsem Slovencem v srcu. Bravci pa so si lahko iz poročila samega naredili sodbo o razgrajčih.

In kaj pravi na to Edinost? Pravi, da nam je bilo žal, ker ni ona trpela večje škode.

Slovinci! sodite sami, če je tako pisanje resno in narodno. Pa se bere v Edinosti črno na belem.

Kdo je boljši?

«Edinost» dela primeri med glasilom tržaških fašistov (Popolo di Trieste) in Malim listom. Popolo di Trieste je izrekel obžalovanje, Mali list pa ne. Fašistovski časopis je torej bolj pošten, bolj usmiljen, bolj človeški, kakor pa Mali list. Tako razlaga Edinost.

Ne moremo tukaj pisati svoje sodbe o glasilu fašistov, ker če bi hoteli pojasniti njihovo ravnanje, bi utegnili biti zaplenjeni. Vprašamo samo vse poštene Slovence brez razlike strank: Koliko daste, vi Slovenci, na obžalovalne besede, ki so izšle natisnjene v «Popolu»?

Vaš odgovor vemo in čutimo. Zapisan naj ostane v vaših srcih. Toda Edinost misli drugače, kakor vi. Ona više stavi glasilo fašistov, kakor glasilo slovenskih trpinov.

Ali je to resno pisanje? Ali je to pisanje za list, ki hoče biti edino in izključno narodno glasilo? Sodite sami!

Glavni očitek.

Edinost piše, da je Mali list namigaval fašistom, da ni zadosti, ko so napadli samo tiskarno «Edinosti», ampak da naj bi napadli tudi sedež liberalnega političnega društva za Istro v ulici Lavatoio.

Slovinci! ali morete to verjeti?

Mali list je vedno stal na stališču, da se politika ne sme delati z oboroženo silo, ne z ognjem in mečem. Ravno zato smo obsojali tudi jugoslovanski fašizem, ker se nam gabi vsako nasilje. Ali morete resno verjeti, da je hotel Mali list voditi roko laškimi fašistom proti slovenski stvari?

In vendar to trdi «Edinost» z velikim poudarkom.

Očitek ovađuštva.

Edinost z vso resnobo očita Malemu listu, da s svojim pisanjem razodeva italijanskim oblastvom vse, kar se godi v slovenskem taboru. To označuje z «ovađuštvom» in bi rada še hujšo besedo našla.

Kaj je na tem resnice?

Mali list ni nikoli kaj takega pisal proti komurkoli, kar ne bi bilo oblastvom znano. Ali je mar kaka tajnost, da stanuje n. pr. Mali list v ulici Imbriani? Saj je v vsaki številki naslov označen gori na čelu. Ali je kaka tajnost, da je istrsko politično društvo v ulici Lavatoio? Ali je mar kaka tajnost, da se je v Istri vršila propaganda za pravoslavje? Ali se to pravi ovajati, če se o takih rečeh piše?

Slovinci, sodite sami!

Kar smo v Malem listu pisali, pisali smo očitno in prevzeli možato odgovornost.

Vemo pa, da se proti nam goni tudi taka gonja, ki se ne upa zagledati belega dne na tiskanem papirju, gonja ki se vrši sistematično v temi, ker se boji javne odgovornosti. Ali je tisto morda možato politično delo za širjenje lastnih idej in strankarskih interesov? Taki pa mi nismo.

Kaj je pa to?

«Edinost» se v gori označenem članku nekam preveč peča s «Pučkim Prijateljem» in kapelanom Milanovičem. Kaj imata pa tadva z Malim listom? G. Bežo Milanovič je eden izmed voditeljev kršćanskega gibanja med istrskimi Hrvati (dragi Božo, saj ne boš tudi ti rekel, da te denunciramo?). Pa on niti ni urednik «Pučkega Prijatelja», z Malim listom pa sploh nima opravkov. «Pučki Prija-

telj» pa je tudi čisto neodvisen od Malega lista. Zakaj torej Edinost napada Hrvate?

Ali je resno tako pisanje Edinosti? In vendar hoče biti Edinost resen, objektiv in pravičen list.

Da končamo.

Prostor nam ne dopušča, da bi se bavili podrobno z vso navlako, ki je zagledala beli dan v Edinosti z dne 19. novembra. Zato smo tudi izpustili vsako ostrejšo besedo zavrnitve.

Triletna gonja proti našemu gibanju nas ni mogla omajati. Zato so poostriili svoje ofenzivo. Vse jim prav pride. Ta način borbe bodo še nadaljevali, ofenzivo bodo še stopnjevali. To je naravni razvoj dogodkov. Njihovo srdito vpitje ni nič drugega, kot znamenje, da v stari fregati vse hrešči in poka in bo kmalu zlezlo na kup. Mi ostajamo pri tem tragičnem ladjelomu hladni in mirni.

Kako je s politiko

Že dalj časa nismo pod tem noslovom poročali o svetovnih dogodkih, katerih se je pa nabralo obilno. V ospredju je še vedno plačevanje dolgov.

Francija

Je že pred mesecem poslala ministra Caillaux-a (izg. Kajóza) v Ameriko, da bi dosegel kaj olajšanja za Francijo. Pa Amerikanci so ostali trdi, Caillaux je šel domov brez vspeha, ker je bil trd tudi sam. Ko je pa prišel v Pariz so brž zagodli njegovi nasprotniki: Ali je to tisti slavni finančni minister? Mi smo mislili, da bo on pretegnil naše zavožene finance, zdaj pa pride iz Amerike praznih rok. — Ministrski predsednik Painlevé (izg. Penlvé) je porabil priliko ter je tovarišu izpodmaknil razmajeni ministrski stolček. Zakaj pa? Prvič zato, ker se je bal, da se ne bi ravno narobe zgodilo; kajti Caillaux se je obnašal v vladi kakor gospodar in bi utegnil Painlevéja izpodrinuti. Ta se je moral torej tembolj nasloniti na socialiste in druge «levičarje», da se je obdržal. Levičarji pa so zahtevali take finančne reforme, katere naj bi zadele kapital. Tega Caillaux ni maral; on je branil koristi kapitalistov. Painlevé pa je potegnil z levčarji. Ker Caillaux od svojih namer ni hotel popustiti, moral je zapustiti finančno ministristvo in njegov stol je zasedel drugi, kateri bo levčarjem služil. Izšle so že razne nove naredbe o davkih, kateri so seveda vsak dan hujši.

Frank pada.

Neuspeh v Ameriki, padeč ministra Caillaux-a, vojska v Maroku in v Siriji, vse to je neugodno vplivalo na vrednost papirnatega franka. Vlada je prisiljena za kritje stroškov tiskati papirnat denar, zato pa gre nazaj njegova vrednost in plačilna moč. Za sto francoskih frankov je bilo treba pred leti 180 lir, danes pa sta lira in frank enako vredna. Iz tega je dovolj jasno razvidno, v kako hudih krčih se zvija francoska država.

Kaj pa Italija.

Komaj je prišel Caillaux nazaj v Evropo, šlo je italijansko odposlanstvo na ladjo in odjadralo za srečo. Odposlanstvo je vodil finančni minister Volpi. Izkazal se je dokaj spretnega. Povedal je bogatim Amerikancem, da Italija nikakor ne zmore vsega plačila z obrestmi vred. Dolga je bilo z obrestmi vred do današnjega dne že nekaj čez dve milijardi dolarjev. Če bi se povračilo zahtevalo z obrestmi recimo po 5%, bi to bilo za Italijo pretežko breme. Volpi je pritiskal, kar se je dalo. Amerikanci so se otresali, godrnjali, računali, a Volpi jim je črno na belem dokazal, da vsi njih računi ne bodo držali. Amerikanci so se zbal, da ne bi še on odkuril nazaj v Evropo brez podpisa, kakor francoski minister, ker potem bi še drugi dolžniki trdo držali. Zato se je

ameriški finančni minister Mellon slednjič pogodil z Volpijem.

Dolžno pismo.

Italija bo plačevala Ameriki svoj dolg skozi 62 let. Obrok pa ne bo vsako leto isti, ampak prva leta bo obrok 5 milijonov dolarjev, tako da bo zadnji obrok (čez 62 let) znesel 80 milijonov dolarjev. V te obroke so tudi obresti vštete. Obresti bodo pa čisto nizke, le bolj navidezne, niti en cel odstotek. To je glavni uspeh ministra Volpija. Ker so prva leta nizki obroki, bo Italija lahko plačala, in če se kasneje lira kaj znatno dvigne (in dolar poceni), bo tudi večje obroke zmagovala.

Uspeh ministra Volpija je vzbudil po Italiji veliko navdušenje. Mussolini je takoj odločil, plačati prvi obrok v znesku 5 milijonov dolarjev. Ko so pri zadnji svoji seji ameriški in italijanski zastopniki pogodbo slovesno podpisali, je Volpi takoj izročil Mellonu ček za 5 milijonov. Po celi Italiji so začeli nabirati takozvani «dolarski dar»: vsak navdušen Italijan naj bi daroval en dolar, da se nabere svota za prihodnji obrok.

Novo posojilo.

Po slovesnem podpisu dolžnega pisma je ostal Volpi še v Ameriki. On si namreč prizadeva zboljšati vrednost lire. Državna blagajna rabi mnogo tujega denarja, ako hoče sama držati v rokah ključ do lire. Zato je Volpi poprašal v Ameriki za posojilo pri bankah. Ker je imel dober uspeh pri omdotnem finančnem ministru, zato so tudi ameriški bankirji radevolje ponudili Italiji zasebno posojilo, seveda po običajnih obrestnih merah. Volpi je tedaj razpisal, da potrebuje za sedaj 100 milijonov dolarjev. Kapitalisti so brž podpisali za celih 400 milijonov. Vidi se, da jih denar tišči.

Državni zbor.

Kar na hitro in nepričakovano je Mussolini sklical senat in poslansko zbornico ter predložil nove postavbe. Ena taka postavba je naperjena proti tajnim društvom; zlasti bodo strogo kaznovani državni uslužbenci, ako bodo člani tajnih društev. Med tajna društva so prištet tudi framasoni (prostozidarji). Senat je postavbo izglasoval.

Druga nova postavba bo taka: v malih občinah, ne bodo ljudje volili odbornikov in župana, ampak bo župana (podeštata) imenovala kar vlada, kakor je bilo pred sto leti, ko so bili «rihtarji». Več malih občin bodo lahko tudi skupaj deli pod enega podeštata. Volitve bodo le v občinah, katere bodo štejele čez 5000 prebivalcev.

Prvi minister.

Po novem ne bodo ministri več odgovorni pred poslanci; odgovorni bodo samo prvemu ministru (min. predsedniku) in kralju. Vso vladno moč bo imel prvi minister. Državni zbor ne bo več imel politične moči, da bi vlado izpremenil,

ampak bo le posvetovalen zbor. V državnem zboru bodo smeli razpravljati samo tiste reči, katere bo dovolil prvi minister. Poslanci bodo povedali svoje mnenje, odločil pa bo le prvi minister.

Z novo postavbo bodo določene tudi stroge kazni za tiste, ki bi razžalili ali napadli prvega ministra. Za razžaljenje bo 6 do 30 mesecev in plačila 500—3000 lir. Za napad bo najmanj 15 let, če pa se napad posreči, bo dosmrtna ječa.

Tega ne pozabiti!

Po novi šegi se imeniki volilcev ne sestavljajo samo po potrebi, kadar so razpisane volitve, ampak vsako županstvo mora voditi stalen imenik volilcev. Ta imenik se vsako leto ob določenem času obnavlja, ker eni odpadejo, drugi prirastejo. Volilna komisija začne to delo vsakokrat 1. novembra. Ona mora uradno sama od sebe vpisati nanovo vse tiste moške občane, kateri bodo dopolnili 21. starosti do konca maja prihodnjega leta. Od 1. decembra dalje mora biti na županstvu novi volilski imenik vsem na ogled. Vsak človek ima pravico zahtevati, da mu imenik pokažejo in da pogleda v njem to, kar sam hoče pogledati. Tako se lahko prepriča, ako so pravilno vpisali njega samega, ali pa tudi druge. Ako najde, da ni vpisan, ali pa da ni vpisan prav (pokvarjeno ime, napačna hišna številka ali kakoli narobe), tedaj mora reklamirati.

Kako se napravi?

Kdor ni vpisan, mora lastnoročno podpisati prošnjo, naslovljeno na volilno komisijo v občini. V prošnji zahteva, da ga vpišejo in priloži listine, katere dokazujejo njegovo pravico (listino o italijanskem državljanstvu, rojstni list, kazensko izpričevalo). Kdor se podpisati ne zna, lahko pove svojo zahtevo ustno pred uradnikom v navzočnosti dveh prič. Na prošnje ni treba nobenih kolekov. Ko je prosilec prošnjo vložil (pismeno ali ustno), naj zahteva od uradnika potrdilo, da je res in pravočasno vložil svojo prošnjo.

Kdo ne sme voliti.

Volilne pravice nimajo tisti, ki so zaradi sodnijskih kazni to pravico izgubili. Volilna pravica se ne izgubi zaradi vsake kazni, ampak le za določene. Zato je dobro, če reklamiraš, priloži kazensko izpričevalo (fedina penale), iz katerega je razvidno, če nisi mordal res volilne pravice izgubil. Ob sodba na izgubo državljanstvih pravic pa tudi ni vsakokrat za vselej, ampak za določen čas; ko tisti čas preteče, se pravice zopet vrnejo.

Voliti tudi ne more trgovec, ki je v konkurzu ves čas, dokler traja konkurz.

«Saj volitev ne bo».

Tako poreče kateri. Odgovor: «Kaj pa ti veš?» Se sam minister ne ve, kaj mu pride na misel. Kar naenkrat se lahko spomni, pa razpiše ali volitve za državni zbor, ali volitve za deželni zbor, ali volitve za občinski odbor. Če ne boš vpisan, ne boš mogel voliti. Zastonj boš potlej kričal, da so te goljufali. Sedaj imaš priliko: poglej imenik, prepričaj se sam, in če ni kaj prava, reklamiraj o pravem času.

Do kdaj?

Čas za reklamiranje je od 1. do 15. decembra. Torej ne odlašajte. Ker vsak morda ne utegne sam iti gledat, lahko eden pogleda za več njih, in če najde, da je kateri izpuščen, mu pove in tisti naj brž naredi prošnjo, ker prošnjo mora vsak sam podpisati. Spiše mu jo kajpada tudi kdo drugi lahko.

Ne zanašajte se na to, da bodo že na županstvu vpisali prav. Ali bodo, ali pa ne bodo. Komu je pa kaj mar, če boš ti smel voliti ali ne. Sam se brigaj. Tvojih in narodnih pravic ti ne bodo preveč ponujali: potegovati se moraš zanje. To je šele prava narodna zavest in politična izobrazba.

Kaj nam z dežele pišejo

HRUŠICA v Istri.

Smrtna nezgoda. V torek dopoldne 17. novembra je nagla smrt zatekla mladega fanta Jožkota Mezgeca-Mrgačevega iz Hrušice št. 23. Šla sta s hlapcem v gozd po drva. Ko sta se vračala z naloženim vozom, je bil hlapec pri vpregi, Jožko pa je držal voz, da se ne bi zvrnil na slabi poti. Naenkrat je voz omahnil, se zvrnil in ga z vso vso težo pritisnil k tlom. Komaj je še zaklical hlapcu, naj izpreže in pride pomagat, potem je izdihnil. Hlapec ni mogel drugega, kakor da je hitel naznaniti nesrečo. Orožniki so mrliča zastražili in potem dali prenesti v mrtvašnico. Pokopan je bil v petek 20. t. m. ob veliki udeležbi. Oče ta, ki je obče spoštovan občinski odbornik, je ta nesreča silno potrila. Naj mu bo izrečeno tudi tem potom naše sožalje.

GAZON.

Na naši šoli imeli smo lansko leto dve učiteljici, letos imamo tudi dve. Šolski uspehi pa so po novem načinu. Otroci kmalu ne bodo znali brati ne laških, ne slovenskih bukev. Pa so odprli še novo šolo deset minut daleč od Gažona v Šrgaših. Zakaj pa ne še na Križeri, na Grintovcu, v Kovrljagu in tako naprej, ko smo tako bogati in šole tako lepo napredujejo... Šolskih sob in učiteljev je veliko število, toda obisk zelo malenkosten; včasih pride samo po pet otrok, katerikrat še manj. Bolje kakor pomnoževati število šol, bi bilo skrbeti, da bi že obstoječe šole dobro uspevale.

SEZANA.

Dne 16. t. m. imeli smo v naši župniji Martinovo nedeljo in ob enem celodnevno češčenje presv. Rešnega Telesa. Te pobožnosti se je udeležilo še precejšnje število vernikov; nekaj tudi iz sosednih župnij. Pri slovesni sv. maši ob desetih je sodeloval s spremljanjem orgelj orkester. Petje, kakor tudi godba se je dobro obnesla. Zvečer, ob 4. je bila pridiga o presv. Rešnem Telesu, litanije Matere Božje in zahvalna pesem. Pri darovanju (ofru) se je nabralo 116 lir za cerkvene pevce.

Kar se tiče verskega mišljenja, stojimo sedaj Sezanci dosti na slabšem od sosednih župnij, kjer versko mišljenje vedno bolj cvete; pri nas pa propada. Posebno žalostno je to da naša mladina, kakor hitro doraste šolskim klopem, do-

bi mržnjo do cerkve in do vsega kar je božjega. Kaj je temu vzrok? Prvič slabša domača vzgoja; drugič prepogosti plesi, razna brezverska društva ter razne grešne priložnosti, katerih je v Sezani vedno dovolj. Fantje, namesto da bi šli k službi božji, pohajajo po cestah, podpirajo hišne ogle, napravljajo izlete ali pa gredo, če imajo kaj evenka, v gostilno, kjer se bolje zabavajo pri kupici vina in pri igri, kakor da bi poslušali božjo besedo. Včasih se pridruži k tem tudi kak možakar. Ta se sicer pohvali, da pošilja svoje otroke v cerkev, sam pa ne gre, ker je preveč učen. Pri dekletih je pa drugače. Ene vozijo mleko v Trst ter nimajo časa opraviti svoje verske dolžnosti, druge so trudne od tedenskega dela, tretje žuli črevelj ali boli zob ali kaj enakega. Ko se pa stori večer, sprehajajo se te bolnice po cestah nališpane in našemljene; pa ne same ampak z onimi, ki imajo cof na kapi ter se razgovarjajo z njimi v blagoslavni «esperanščini». Nekatera dekleta pa pridejo samo takrat v cerkev, ko imajo nova krila ali nove lakaste šolence. Te prinesejo v cerkev namesto molitvene knjižice svetlo ogledalce, da se gledajo med mašo, kako so lepe. To se razume, da to ni nikaka pobožnost, ampak bi bilo bolje, da bi te doma ostale. Seveda se dobe tudi dekleta katere pridejo v cerkev res iz dobrega namena, toda te so redke!

Pred leti je bila v Sezani deklinška Marijina družba, ustanovljena po blagokojnem kaplanu Antonu Križmanu. Nekaj časa so se dekleta še držala družbenih pravil sčasoma pa so vse opustile. Nekatero so se celo izrazile: «Me bi še bile v Marijini družbi, če bi se nam dovolilo plesati!»

PADENA.

Naše stanje glede cerkvenega življenja je zelo žalostno. K nam hodi maševat ob nedeljah g. župni upravitelj iz Krkave. Hvaležni smo njemu za trud, toda mi bi radi imeli vsaki dan sv. mašo in ob praznikih tudi popoldansko pobožnost in kar je drugih pobožnosti, posebno da bi tudi otroci imeli več prilike, učiti se krščanskega nauka. Kdaj bomo tako srečni? Ob sedanjem pomankanju duhovnikov bomo pač morali še potrpeti, dokler se kaj ne obrne.

GOLAC.

Smrt radi kave. V torek 17. nov. se je v naši vasi oparila s kavo še ne dveletna deklica Malečkar Antonija iz Hrušice. Čez dva dni je umrla. Sodna komisija je prišla preiskat nesrečni slučaj. Deklica je bila pokopana v ponedeljek 23. nov.

Iz VREM.

Množica mož in fantov, ki se je kljub dežju zbrala iz oddaljenih krajev pod gostoljubni krov naše farne cerkve, pričala je še idealizma, požrtvovalnosti in podjetnosti v njej; le ljudi je treba, ki znajo brenkniti ob pravo struno in vzbuđiti smisel za skupnost in obrazložiti pomen enotnega nastopa in ene misli. Namen je bil, kolikor je bilo v danih razmerah možno, gołovo dosežen. Seme je bilo vrženo, precej ga je padlo gotovo na rodovitna tla. Le skoraj spet kaj podobnega, zlasti tako iskrenih govorov.

Ne smemo pa pozabiti članic Marijine družbe, ki so nam tako okusno pripravile cerkev. Majhno število, pa delavno zato! Hvala vam! — Pogrešali smo pa naš pevski zbor, vsaj možki, če se že odsotnost celotnega lahko zagovarja. Kdor je tega kriv, naj ga boli! Potem pa še, gospoda: Gada z mlekom v steklenici, ne na krožniku! Kaj poreče č. g. J. Kalan, ko zve!

STUDENO pri Postojni.

Na vernih duš dan je bil požar v Belškem. Štirim posestnikom so pogorela vsa gospodarska poslopja. Ti so: Andrej Simič št. 7, Gregor Kolenc št. 6, Pankracij Gržel št. 8 in Jožef Franca št. 18. Z ozirom na jesenski čas je škoda tem večja. Na pomoč so prišli gasilci iz Postojne, Otoka, Landola in Studenega. Omejili so ogenj, da se ni bolj razširil. Bog povrni!

Na Planinski gori ima božjepotna cerkev svojo hišo za prenočišče romarjev. Po vojni ta hiša nima ljubega miru. Vedno neki neznani zlikovci vderejo in delajo škodo. Nobena ključavnica in noben zapor ne drži. Prav bi bilo, da tako «delo» preneha.

TOMAJ.

O naši posojilnici. Malo pojasnila k dopisu v «Edinosti» z dne 18. nov. (ter v Novicah) o obnem zboru. Najprvo bodi povedano, da se je začel občni zbor na nedeljo ob 9. uri dopoldne. Sklican je bil tako bistroumno, da celo neki odbornik ni vedel, kje se zbor vrši. Uro so zbrali nalašč tako, da iz zunanjih vasi verni možje niso mogli priti na zbor,

ker je istočasno sv. maša. Tudi drugi se niso mogli udeležiti, ker ni bilo razglašeno (kakor je v pravilih) vsaj 14 dni prej. Število navzočih je bilo ob 9. uri 5 (beri pet). Kasneje se jih je nabralo 23 (vseh članov pa ima zadruga štiristo!). Po pravilih bi moral biti občni zbor že do konca meseca marca, pa je bil šele v novembru. Manjkalo je poročilo nadzorništvu, čigar predsednik ni bil navzoč. V prejšnjih časih smo imeli občne zборе ob nedeljah popoldne po blagoslovu in je bila večja udeležba. — Hranilnico je ustanovil kapelan Schifrer. Pok. dekan M. Sila je bil njen predsednik dolgo vrsto let. Ker je preveč zaupal liberalcem, je hranilnica prišla njim v roke. Sedaj se zavod izneverja načelom velikega Kreka, čigar slika je visela v njenih uradnih prostorih. Če pa kdo kaj reče, brž zaženo krič o slogi in razdiralcih. Tudi mi priznavamo potrebo enotnega dela v gospodarskih rečeh, tako pa ne, da bi se zaradi ljubega miru in sloge spregledale kakršnekoli nepravilnosti.

Po čem je lira?

Dne 24. novembra si dal ali dobil:

za 100 dinarjev — 43.— L.

za 100 č. kron — 73.25 L.

za 100 fr. frankov 95.50 L.

za 100 šilingov — 340.— L..

za 1 dolar — 24.45 L.

za 1 funt — 119.25 L.

Zobozdravniški ambulatorij TRST, v. Settefontane št. 6

od 9. do 12. ure in od
15. do 19. ure

Ljudske cene.

Röntgenološki zaved

PRIMARIJA

dr. A. de Fiori

v Gorici

Corso Vittorio Em. III. 14

Sprejema od 9-12 in od 2-4

PODLISTEK

Car Dušan Silni

(Zgodovinska črtica).

Gotovo je, da je imela junaška srbska država imenitne vladarje. Najimenitnejši med vsemi srbskimi carji je bil Dušan Silni, ki je vladal od leta 1331. do leta 1355., torej 24 let. Naše brave bo zanimajo poznati tega velikana, zato priobčujemo naslednje vrstice.

Dušanova mladost.

Dušanova mladost je bila nad vse burna. Svoja otroška leta je Dušan preživel v prognanstvu v Carigradu z materjo ter z očetom, ki je bil napol oslepel. V Carigradu je veliko pretrpel. Ko se je smela družina povrniti iz begunstva v domovino, so ga kaj kmalu vpeljali v vladarske posle in ko je bil 22 let star, so ga proglasili za srbskega kralja.

Dušan udari Grka in prežene Madžara.

Tisti čas so vladale po vsej Evropi, zlasti pa na Balkanu grozne homatije. Zato se je Dušan ozrl po zaveznikih. Oženil se je z Jeleno, sestro bolgarskega vladarja Ivana, stopil z njim v prijateljske stike in ostal tako do smrti v dobrih odnosih z bolgarsko državo.

Prvo vojsko je imel Dušan z Grki-Bizantinci, ki so stolovali v Carigradu. Dušan je v bitkah zmagoval in že je oblegal Solun, kar zve, da so Madžari s seboj vdrl v Srbijo. Zato je hitro sklenil mir z Grki, pri tem pa si je vendar ob-

držal severni del osvojenih dežel. Ko se je z Grki pobotal, je zbral vojsko, in je tako udaril Madžare, da so bliskoma zginele s srbske zemlje.

Dušan se utrdi na vzhodu.

Po smrti bizantinskega cesarja Andronika je nastala v grški državi zmešnjava in prepir za prestol, kar je trajalo celih 14 let. Tako daleč je prišlo, da so klicali Dušana v deželo. Dušan si ni dal dvakrat reči, ampak zbral vojsko in z njo zavzel celo vrsto makedonskih in albanskih mest, med temi Valono, Ohrid (znan po znamenitem jezeru!). Ko je Dušan vladal 14 let, je bil gospodar zemelj tja do Egejskega morja. Po vseh novih mestih je Dušan pustil srbske posadke.

Na Carigrad!

Bizantinstvo (grštvo) je propadalo in Dušan si je mislil: «Kaj bi s tisto gnilobol! Mari zavzamem jaz Carigrad in bom tam ustanovil res krepko vlado in uredil državo!» V očitni znak, da hoče res postati vladar v Carigradu, se je dal z največjim sijajem kronati za «Carja Srbov in Grkov». To se je zgodilo na veliko noč 1346. v Skoplju.

Nato se je najprej ozrl na zahod, proti Bosni, kjer je hotel utrditi svojo moč. Ko je imel pri tem polne roke dela, je dospela novica, da so se homatije na Grškem polegale, da je zavladal mir in da so Grki že zavzeli vsa zgubljena mesta. Dušan ne premišljuje dosti, ampak vstane, odrine na vzhod ni zopet prežene Grke iz vseh mest (1351).

Nova nevarnost na vzhodu: Turki!

V letih od 1200. do 1250. se je naselilo v Malo Azijo pleme, ki se je bilo priklatlilo iz Srednje Azije: Turki. Sili so čedalje bolj na zapadno stran. Grki, ki so vladali v Carigradu, so bili kaj kratkovidni in niso spoznali nevarnosti, ki jim je pretihala od Turkov. Ker je v Carigradu zopet nastala razprtija, so nastopili Turki kot zavezniki ene grške stranke in so šli v borbo zoper drugo grško stranko, s katero so držali Bolgari in Srbi. Do bitke je prišlo ob Marici leta 1352. Bolgari so ubežali, srbska in grška vojska se je sicer hlabro borila, a je bila premagana.

Dalekovidni car.

Grki niso pripisovali porazu veliko važnosti in se niso dosti menili za Turke. Vse drugače car Dušan. On je spregledal grozovito nevarnost in je šel takoj na delo. Pripravljal je veliko vojsko zoper Turke. V ta namen se je obrnil do papeža ter ga prosil, naj ga imenuje za vrhovnega poglavarja krščanske vojske zoper Turka. Istočasno je Dušan izjavil, da je pripravljen priznati papeža kot očeta vesoljnega krščanstva, namestnika Kristusovega in edinega pravega naslednika sv. Petra. Papež je yeselo sprejel Dušanovo izjavo, toda veliki načrt se ni uresničil.

Med tem ko se je Dušan dogovarjal s papežem, pride vest, da so Madžari navali čez mejo in da so prodrli že globoko v deželo. Razjarjeni Dušan hiti na mejo,

prav pošteno natepe Madžare ter jim pokaže pot čez mejo.

Dušanov konec.

Od vseh strani so stopale težave na plan: mirovali niso ne Grki, ne Madžari, s katerimi so bili bosenski magnati, in Dušan se je moral na vseh straneh s sovražniki praskati. Še ni končal vojne, ko je umrl 20. decembra 1355. Ni čakal petdesetega leta. Njegovo truplo počiva v samostanu v Prizrenu, ki ga je on ustanovil.

Dušanova slava.

Dušan je razširil srbsko državo kakor noben drugi vladar, ako izzamemo Petra in sedanjega kralja Aleksandra, ki sta po zmagoviti vojni združila skoro vse Srbe, Hrvate in Slovence v eno državo. Dušan je izdal znameniti «Zakonik», to je zbirko vseh srbskih zakonov. Objavil ga je v zboru v Skoplju l. 1439. Dušanova država je bila silno bogata; malokateri vladar je razpolagal s tolikim denarjem kakor on.

Car Dušan je užival velik ugled ne samo na Balkanu, temveč tudi po vsej tedanji Evropi. Tako mu je leta 1355. pisal češki kralj Karel IV., ki je bil obenem nemški cesar, pismo, v katerem imenuje Dušana «dragega brata», s katerim ga veže ne le vladarski poklic, ampak tudi plemenska in jezikovna skupnost!

Dušan je bil po svoji zunanosti visok, krasen človek, nadarjen ko malokdo, podjeten in železne volje. Ni čudo, da mu je zgodovina dala ime «Dušan Silni».

GOSPODARSTVO

svinjakov

Pri pregledovanju stavb in stanja naših svinjakov pridemo do zaključka, da je treba v tem oziru marsikaj ukreniti. Razumljivo je, da so pred desetletji obstojali drugačni načini zidanja, da so čisto precej vplivale tudi dane krajevne mere. Žalibog se dobijo celo nove stavbe, ki nikakor ne odgovarjajo smotru, kajti premalo važnosti se polaga pri izbiri stavbenega gradiva.

Zelo slabo so se izkazali svinjaki zgrajeni iz betona. Čim dalje bolj tožijo lastniki takšnih stavb o neuspešnem razvoju prašičereje. Pribiti moramo, da so vse takšne stavbe preveč mrzle in vlažne. Hlevska para leže na zidove, strop in stene; začena se znano potenje. Živali dobijo v takih prostorih sršasto dlako oz. ščetino in kmalu se pojavijo različni bolezenski znaki. Pogosto nastopa kašel, plojenje je omejeno, umiranje mladih prašičkov je tudi naravna posledica tega. — Prašič je v nogah zelo občutljiv proti mrazu, vsled tega so zanj tla iz betona škodljiva. Takšna tla je treba pokriti z deskami, ki dajo prostoru večjo gorkoto. Deske, ki naj pokrivajo dve tretjini hlevskih tal, se postavijo ali v neposreden stik s tlom ali pa se položijo na nizke podstavke.

Pametno navodilo je, obiti stene svinjaka z lesom; če se deske lahko izmenjavajo, je to tem ugodnejše, ker je s tem dana možnost popolnega čiščenja in razkuževanja (z apneno vodo) v poletnem času.

Neizmerne vrednosti je pravilno prezračevanje (ventilacija) s potrebnimi dovodnimi in odvodnimi cevmi za zrak. Dobro je pokriti betoniran strop s kakim slabim provodnikom toplote n. pr. s šotnim drobirjem.

Naj bo povedano, da ni mogoče popolnoma odstraniti vseh škodljivih vplivov in učinkov kljub vsem gori omenjenim navodilom za izboljševanje svinjakov iz betona. Pri smotrenem delu se vendar lahko dosežejo lepi uspehi. Poleg tega je treba posvečati pažnjo tudi na navodila za plemenitev. Naj sledi temu par točk: nobene skotitve v zimskem času, utrjevanje prašičev s pomočjo paše ali pa — kjer tega ni mogoče — mnogo bivanja na prostem. Tudi s suho in surovo krmo se zviša odporna moč v prašičih, kajti mnogo lažje prenašajo neugodne razmere v hlevih kot oni, ki so krmljeni z mokro in gorko krmo.

Kar se tiče pasme je treba priznati, da je vzreja čistih pasem v takšnih razmerah težja; v tem oziru je boljši in terpejši domača pasma ali k večjemu požlahtnjen domači prašič.

Iz «Gospod. lista».

Poljske miši. Lansko leto smo čitali v listih, da so cele armade njivskih miši romale iz Rusije proti Poljski in da so napravile ogromno škodo. Njivske miši so napravile ogromno škodo tudi pri nas, posebno v goriški okolici, pa tudi drugod.

Njivske miši uničujemo s strupom, od katerih je najboljši cinkov fosfor, s katerim zastrupimo koruzino ali žitno seme.

Rusko grozdje v Parizu. Letos je prispelo v Pariz nekoliko vagonov grozdja iz Rusije, kar se ni dogodilo že 10 let. Grozdje je bilo na poti 20 dni, prispelo pa je zelo dobro ohranjeno.

Kdor je bil v Rusiji ve, da so v Rusiji zelo lepi vinogradi posebno na Krimu in na Kavkazu, kjer goje tudi zelo zlahitne breskve.

Letošnja vinska letina. Vinska letina v Italiji je dosegla letos približno 43 milijonov hl, v Jugoslaviji okoli 5 milijonov, na Ogrskem približno 4 milijone, v Avstriji pa okoli 600.000 hl. Letina na Francoskem je bila mnogo slabša nego druga leta. V splošnem je tudi kakovost vina letos slabša nego lansko leto.

Agrarna reforma v Jugoslaviji. Veleposestva v Hrvatski Slavoniji, Vojvodini (Bačka, Banat, Baranja) in v Sloveniji so znašala 851.000 juter njiv, 845.000 juter gozda in 392.000 juter druge zemlje, skupno 2.088.000 juter. Od omenjene površine je bilo dosedaj potom agrarne reforme razdeljeno 557.200 juter, in sicer 355.936 juter na 182.356 ubožnejših družin v bližini veleposestev, 93.311 juter na 10.112 dobrovoljcev iz solunske fronte, 35.390 juter na 5.052 kolonistov, nekaj pa je ostalo v posesti prejšnjih posestnikov, drugo pa prešlo v državne roke. Eno «jutro» je po naše 2000 klatfer zemlje.

Cene po Italiji. Pšenica: poprečna cena 170—190 lir kvintal. Koruza: poprečna cena 90—125 lir. Živina: po živi teži na kvintal: voli 470—560, krave 380—480, teleta 500—680. Seno 29—72 lir kvintal.

Cene po Istri. Črno vino: v 230, Črni vrh 240, Podgorje 240—250, Motovun 220—250. Belo vino: Piran 220, Črni vrh 220, Motovun 200—230.

PAR ČEVLJEV ZASTONJ utegne dobiti, kdor kupi «Ljudsko pratiko». Morda pa dobi plahto, ali dežnik, ali uro budilko. Pratika stane samo 2 liri in je tega denarja vredna.

Stab. tip. S. Spazzal, Trieste, C. C. I. 7469.

MALI OGLASI

CENA Malih oglasov: navadni tisk 20 stotink beseda; mastno 30 st. beseda; vse z **VELIKIMI ČRKAMI** 40 st. beseda.

VELIKA ZALOGA papirja, papirnatih vrečic. Uvoz in izvoz na vse kraje. Po ugodnih cenah. Tvrđka Gastone Dolinar, Trst — Via Ugo Polonio 5.

KUPUJEMO in plačamo po najviših cenah drva za kurjavo, oglje, hrastove in bukove hlode, suhe gobe, med, mleko, jajca, maslo itd. — Kmetijsko-trgovsko društvo — Trst, via Raffineria 4.

PRIPOROČAM svojo staroznano žgarnjarno v Trstu, Scala Belvedere št. 1. Imam v zalogi najboljši spirit, razna vina in likerje. — Ferdinand Pečenko, lastnik.

KROJAČ izdeluje po nizki ceni vse obleke za civiliste, vojake in duhovnike. — Jakob Šemerl, Trst - via della Guardia št. 48 (blizu slovenske šole).

DOBER SVET JE ZLATA VREDEN. Proti slabosti in bolečinam v želodcu, slabemu teku in prebavi, grenkosti v grlu, in zaprtju vživajte «**GASTRIN**» — Lekarna «Pri Odrešeniku» v II. Bistrici.

PRSI SIRUP izkušeno sredstvo proti kašlju, prehladu, navadnim pljučnim boleznim in influenci, za odrasle in otroke. — Lekarna «Pri Odrešeniku» v II. Bistrici.

REVMASAN, (tekočina ali mazilo) uspešno sredstvo proti trganju v udih in kosteh, proti bolečinam in trganju v plečih in križu in proti revmu. — Izdeluje Lekarna «Pri Odrešeniku» — II. Bistrica.

ČEVLJARSKI pomočnik z dobrim izpričevalom išče službe, najraje na deželi. Nastopi takoj. — Naslov pri upravi «Malega lista».

Nova izbira sp
nače, čebulčkov
in drugih semen.
Po konkurenčnih
cenah
prodajá tvrđka

SEVER & C.
Trst, ul. Machiavelli 20.

JAKOB ŠULIGOJ
Prvi in edini slovenski
urar in zlatar v
GORICI
Gospod. ulica 19

Prporoča svojo veliko zalogo vseh vrst ur, zlatnine in srebrnine, vse po nizkih cenah.

Zadružna tiskarna.

GORICA, VRH PLACUTE, 18.

ima v zalogi nadpise na lepenki
«Pro antistite nostro Aloysio», s
poštnino 3 lire.

Medmestni telefon št. 253.

Cerkvena umetnost - Dober tisk NOVA TRGOVINA ENRICO TOFFOLETTO

TRST, Via del Pesce 4

Velika izbira slovenskih molitvenikov,
nabožnih knjig, podobice, svetinj in
in drugih nabožnih predmetov.
Cerkvena obleka in potrebščine.

KONKURENČNE CENE.

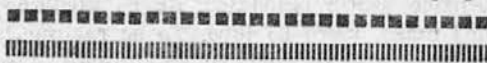
Dr. A. Grusovin

v Gorici: Piazza Vittoria

(Travnik) v hiši Paternoli 21

Specialist za kožne in spolne bolezni
ter negovanje kože, perfekcioniran
na dunajskih klinikah.

Sprejema od 9-12 in od 3-7 pop.

Najvišje čene
plačujem za

KOŽE

kun, zlatič, lisic

dihurjev, vidar, jazbecov, mačk, veveric,
krto, divjih in domačih zajcev.

D. WINDSPACH

Trst, Via Cosare Battisti št. 10 II. nadst., vrata 16

Sprejemajo se pošiljatve po pošti

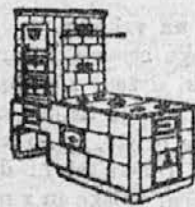
Jakob Bevc

urarna in zlatarna

TRST - Campo S. Giacomo št. 5

ZLATO kupuje v vsaki množini po
najvišjih cenah.

KRONE plačuje više kot vsi drugi.
ZALOGA raznovrstnih ur in zlatnine.

Poprave
Spopolnitve

Andrej Purič

Kovaški mojster

TRST

Via Media št. 6

Izvršuje

Vsekovrstna stavbena dela. — Železne
ograje in omrežja — Takojšnja izvršitev.
Štedilniki vseh vrst. Izdeluje tudi
Železne roletes.

čevljarnica FORCESSIN

odlikovana v Parizu in Genovi 1924.

z veliko premijo, diplomo in zlato svetinjo

Trst via Cappin 5 pri Sv. Jakobu Trst

KADAR KUPUJEŠ ČEVLJE,
MISLI NA VSE:

- 1.) da bo zdravo za nogo,
  - 2.) da bo elegantno,
  - 3.) da bo trdno,
  - 4.) da bo cena primerna.
- FORCESSIN TE ZADOVLJI
V VSEH TOČKAH.

**Slovinci! Ku-
pujte samo pri
FORCESSINU!**

Dr. DIONIZ GODINA

ODVETNIK

SODNIJSKI TOLMAČ, za sloven-
ski, srbsko-hrvaški in nemški
jezik.

== TRST ==
Via Torre bianca 41, telefon 5 37

Kdor rabi

Pohištvo, šivalne stroje Singer
in druge potrebščine za stanovanje

naj si ogleda zalogo pohištva

G. BREINER

== TRNOVO ==

pri Bistrici in OPATIJA, predno
kupi kje drugje.

ALOJZIJ POVH

URAR IN ZLATAR

piazza Garibaldi 2, I. n. Tel. 3-29

Lastna tovarna in delavnica. Pro-
daja, kupuje, popravi vsakovrstne
predmete. — Korist vsakega je, da
se praprta o cenah.

Dr. SANDRO RIZZATTI

SPECIALIST

za bolezni ušes, nosa, grla.
Asistent dunajske klinike.

Sprejema od 11-12 in od 3-4.

GORICA, v. Mameji (v. Scuole) 5.

Izšel je žepni koledar

VEDEŽ

za l. 1926

dobiva se v knjigarni

ŠTOKA - TRST

d. z o. j.

Via Milano 37

in vseh trgovinah po deželi. Cena L. 4.—
Priporočeno po pošti L. 4.80